

1

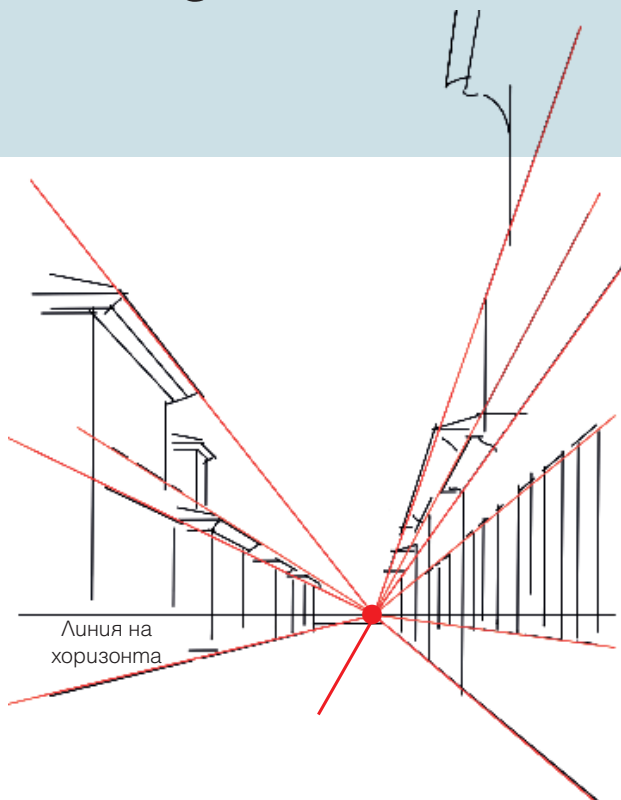
ПЕРСПЕКТИВА С ЕДНА УБЕЖНА ТОЧКА

Най-простият вид перспектива се нарича „едноточкова“, защото се използва само една убежна точка. Перспективата с една убежна точка се наблюдава много често при изгледи на улици или когато зрителната линия е успоредна на една двойка хоризонтални линии и перпендикулярна на други двойки линии в изгледа.

Перспектива с една убежна точка

Въведение

● УТ
— пресичащи се линии
— линия на хоризонта

Какво представлява перспектива с една убежна точка?

Наблюдава се, когато зрителната линия е успоредна на хоризонталните линии, които се събират или пресичат в една единствена точка в далечината. Ако не гледате нагоре към небето или надолу към земята, тази точка ще се намира върху линията на хоризонта, а тя ще съвпадне с нивото на очите ви.

Понякога е трудно да видим перспективата с една убежна точка в реалния свят, защото периферното ни зрение изкривява и слива линиите и в други точки. Но ако успеем да се съсредоточим върху средно отдалечен изглед и отвъд него, сравнително простата структура на перспективата с една убежна точка става очевидна. В идеалния случай поглеждаме към реално съществуваща сграда и виждаме светещи линии по ръбовете ѝ със стрелки, сочещи към убежни точки – точно както е показано в тази книга.

В модерен град с улици, пресичащи се под прав ъгъл, ще има една двойка успоредни линии в едната посока и втора двойка успоредни линии, перпендикулярни на първите. Погледнем ли право напред по протежение на улица в такъв град, ще видим перспектива с една убежна точка – линиите, успоредни на зрителната ни линия, ще изглеждат, сякаш се пресичат в една точка в далечината, докато срещуположната двойка перпендикулярни линии ще изглеждат хоризонтално разположени в изгледа; вертикалните линии ще изглеждат вертикални.

▲ ► Тази дълга, права улица в Парати, Бразилия е отличен пример за перспектива с една убежна точка – всички главни линии на сградите, успоредни на улицата (и на зрителната ви линия) изглеждат, сякаш се събират в една точка в далечния край на височината на нивото на очите ви.

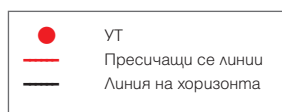
► ТЪРГОВСКА УЛИЦА В ПАРАТИ, БРАЗИЛИЯ
 Матю Брем • графит и акварел

Да я видим

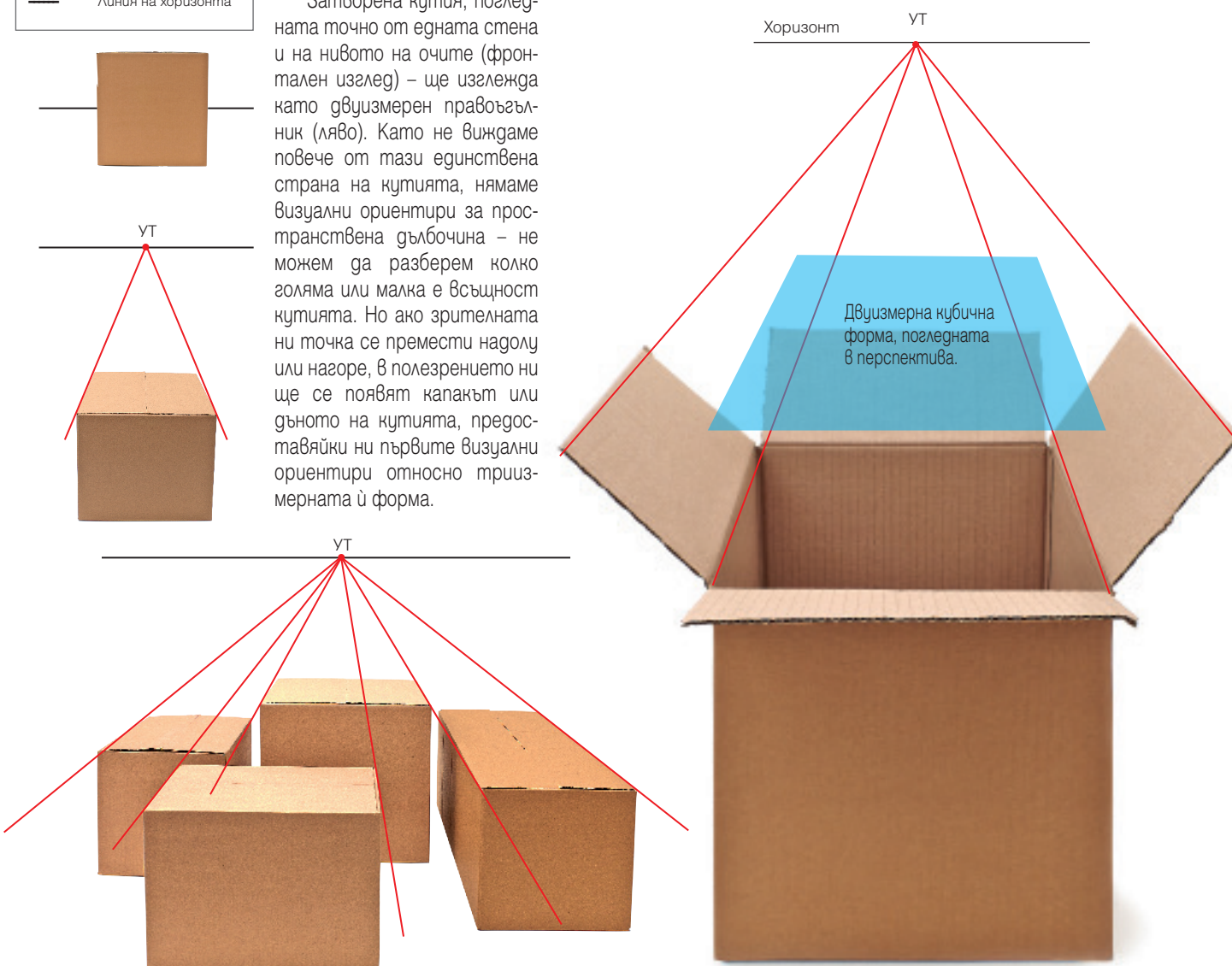
При всеки изглед, когато наблюдавате само една група събиращи се линии, виждате перспектива с една убежна точка. Ако са ориентирани хоризонтално в пространството (като улуците на покрив), пресичащите се линии неотменно ще се събират в една точка върху линията на хоризонта.

► Линейни изгледи като този са структурирани основно с помощта на линии, пресичащи се в една точка в далечината.

ЛЕСНО ОБЯСНЕНИЕ

Затворена кутия, погледната точно от едната стена и на нивото на очите (фронтален изглед) – ще изглежда като двуизмерен правоъгълник (ляво). Като не виждаме повече от тази единствена страна на кутията, нямаме визуални ориентири за пространствена дълбочина – не можем да разберем колко голяма или малка е всъщност кутията. Но ако зрителната ни точка се премести надолу или нагоре, в ползрението ни ще се появят капакът или дъното на кутията, представяйки ни първите визуални ориентири относно триизмерната ѝ форма.

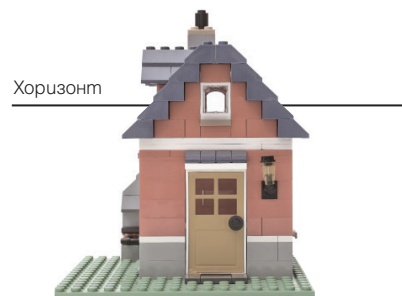

▲ Фронтален изглед

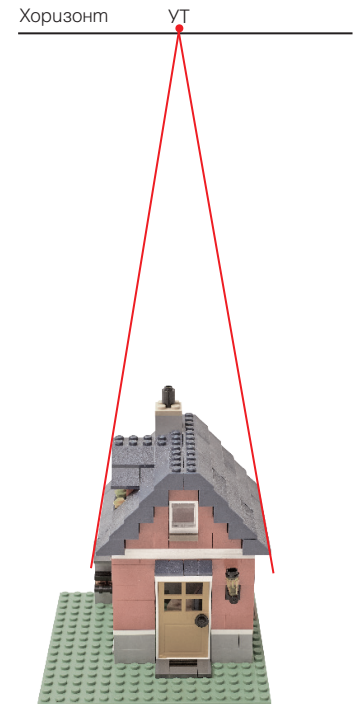
Хоризонталните линии на паралетите се пресичат в точка на височината на нивото на очите, което обикновено съвпада с линията на хоризонта в далечината.

ОБИКНОВЕНА КЪЩА

Както при примера с кутията, ако гледаме къщата право отпред (фронтално), тя ще изглежда просто като фасада или „лице“ на сграда. Погледнем ли я отгоре, ще видим хоризонталните ръбове и върха на покрива. Понеже тези линии са успоредни една на друга и хоризонтално ориентирани в пространството, те ще изглеждат пресечени в обща точка върху линията на хоризонта.

▲ Изглед отпред Къщата изглежда като фасада или „лице“ на сградата.

▲ Изглед отгоре Хоризонталните ръбове и върхът на покрива изглеждат пресечени в обща точка върху линията на хоризонта.

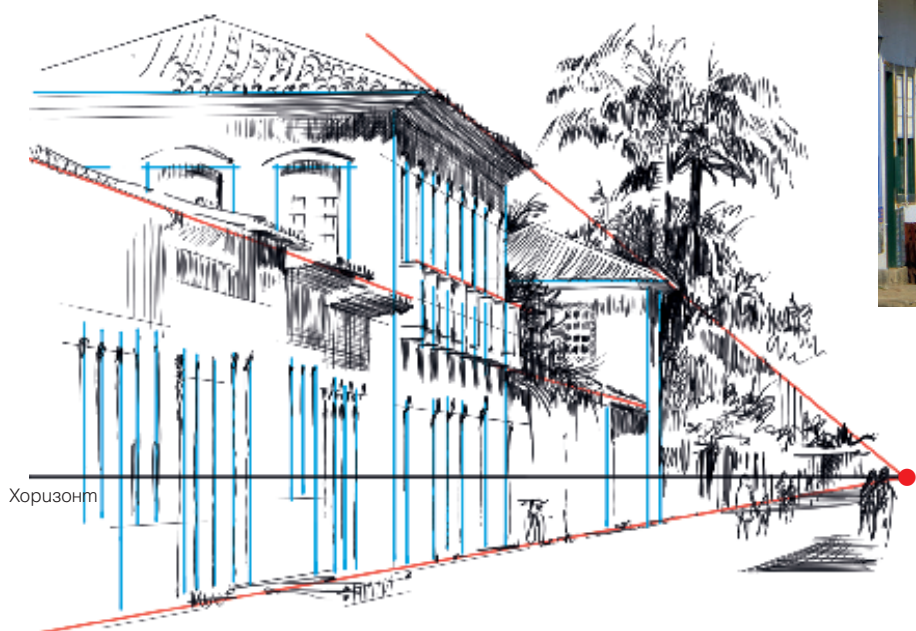
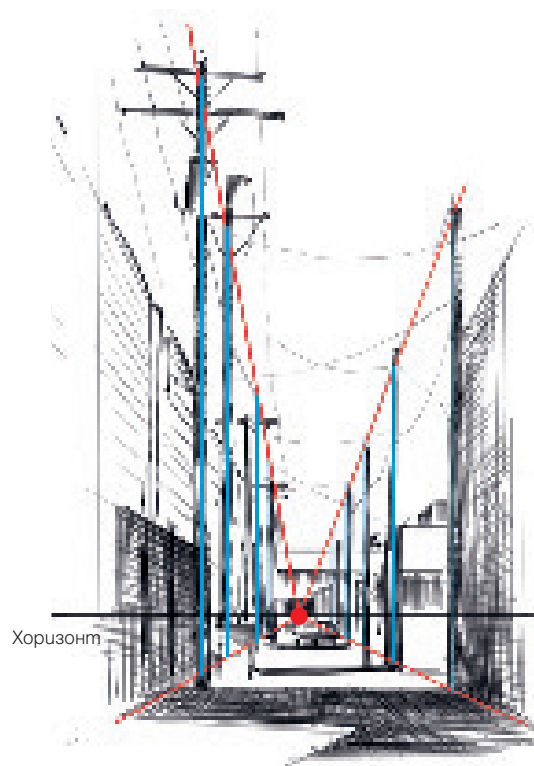
ТИПИЧЕН ИЗГЛЕД НА УЛИЦА

Както при примера с кутията и къщата, същите визуални ориентири за дълбочина се наблюдават при тази дълга, права улица. Линиите на покривите, основите на балконите и паралетите, бордюрите, прозорците и прочее са разположени по хоризонтални успоредни линии, пресечени в една и съща точка върху линията на хоризонта, която съвпада с нивото на очите на наблюдателя.

ТЪРСЕТЕ ОРИЕНТИР ПО ЦЯЛОТО ПРОТЕЖЕНИЕ НА ИЗГЛЕДА

Макар върховете на телеграфните стълбове да не са съвсем равни – някои са по-къси или наклонени леко в една или в друга посока – те могат да бъдат разположени по протежение на една ориентировъчна линия, свързваща върховете им, и втора, която свързва точките, където опират в земята.

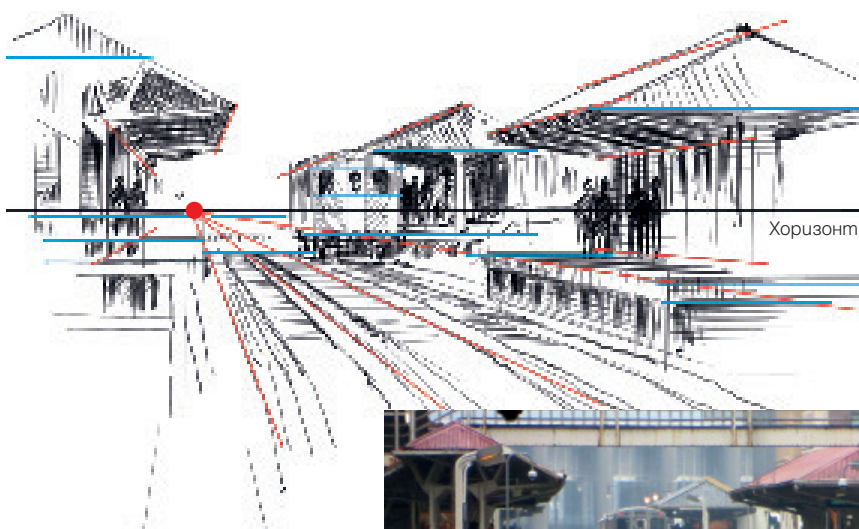
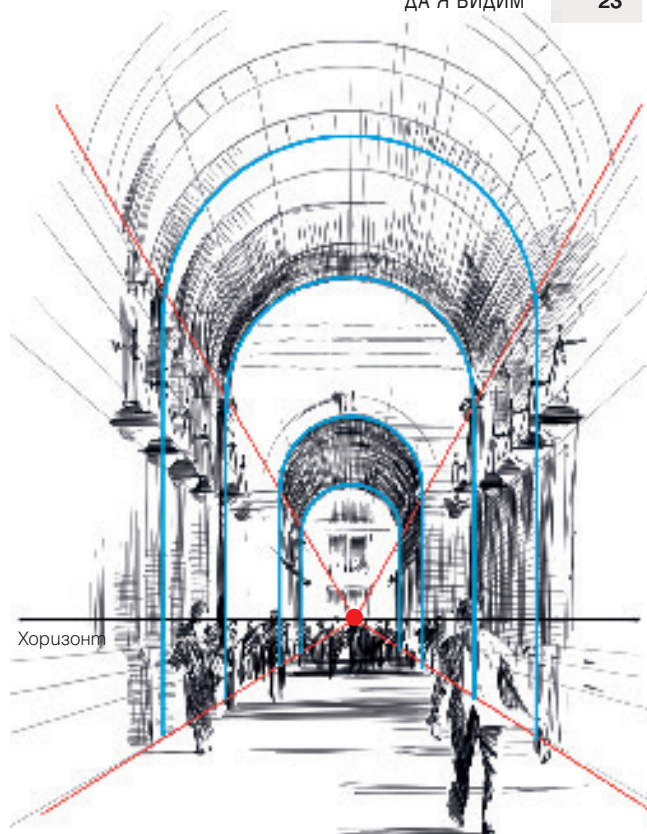
ОСТАВЕТЕ ВЕРТИКАЛНИТЕ ЛИНИИ ВЕРТИКАЛНИ

При перспективата с една убежна точка вертикалните линии на ръбовете на сградите, прозорците и вратите (сините линии на тази скица) остават вертикални в картината. С други думи, вертикалните линии не се пресичат в убежни точки – пресичат се само линиите, успоредни на зрителната ви линия (червените линии).

УСТАНОВЕТЕ ЛИНИИТЕ НА ПРЕСИЧАНЕ

Арките в този изглед също са разположени съобразно основните линии на пресичане. Вижете къде пиластрите се срещат със земята и къде – с арките. Това са основните линии на перспективата с една убежна точка. Полезно е също да използвате допълнителни линии, определящи разположението на овалните сводове. Добре е да скицирате една линия, преминаваща през най-високата част на гъбите им, за да ви служи като ориентир, когато определяте основния изглед на композицията.

УВЕРЕТЕ СЕ, ЧЕ ЛИНИИТЕ, ПЕРПЕНДИКУЛЯРНИ НА ЗРИТЕЛНАТА ВИ ЛИНИЯ, НЕ СЕ ПРЕСИЧАТ

Подобно на вертикалните линии в примера най-вляво, линиите, перпендикулярни на зрителната ви линия, няма да се пресичат в убежна точка. Групата хоризонтални линии в синьо ще останат хоризонтални в картината. Релсите на преден план в този изглед са неравни и се отклоняват от убежната точка, но като цяло са успоредни на зрителната ви линия и затова се събират в една убежна точка в далечината. Случайно заснех тази снимка от прилежащ перон, малко по-нисък от другите, и нивото на очите ми бе под това на хората в далечината.

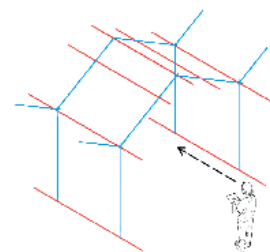
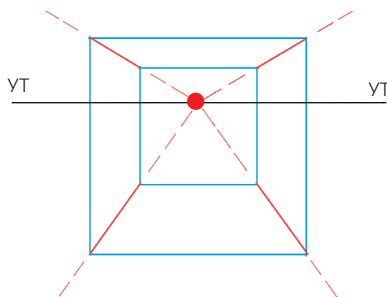
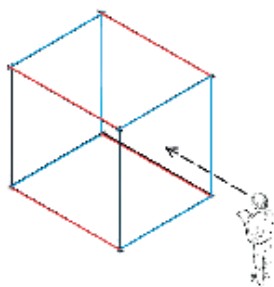
- УТ
- Успоредни на зрителната линия
- Линия на хоризонта
- Перпендикулярни на зрителната линия

Да я разберем

Когато формите са неправилни или сложни, понякога е трудно да разберем как да приложим правилата на перспективата. Като сведем обекта до по-проста форма или дори плоска равнина (стена например), по-лесно ще видим къде се намират линиите на пресичане.

ПРЕМИНЕТЕ КЪМ СКИЦНИКА

За да разберете по-добре перспективата с една убежна точка, прочетете този раздел и после отгърнете на скицника. Пробвайте упражненията, показани на разграфените листове на страници 112 – 115.

КУБИЧНИ СТРУКТУРИ

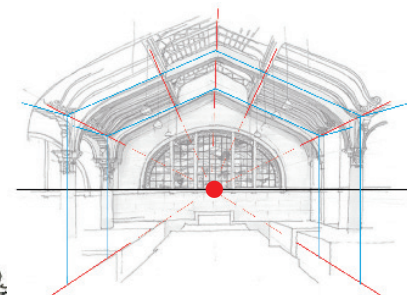
Представете си, че гледате този куб и зрителната ви линия е представена от черната пунктирна стрелка. Червените линии са успоредни на зрителната ви линия, а сините са перпендикулярни на зрителната ви линия.

Понеже червените линии са хоризонтални в пространството, те ще се пресичат в убежна точка върху линията на хоризонта. Ако бяха наклонени нагоре или надолу, щяха да се събират в точка над или под линията на хоризонта.

Червените линии са успоредни на зрителната линия на наблюдателя; сините линии показват елементите от пространството, перпендикулярни на зрителната линия.

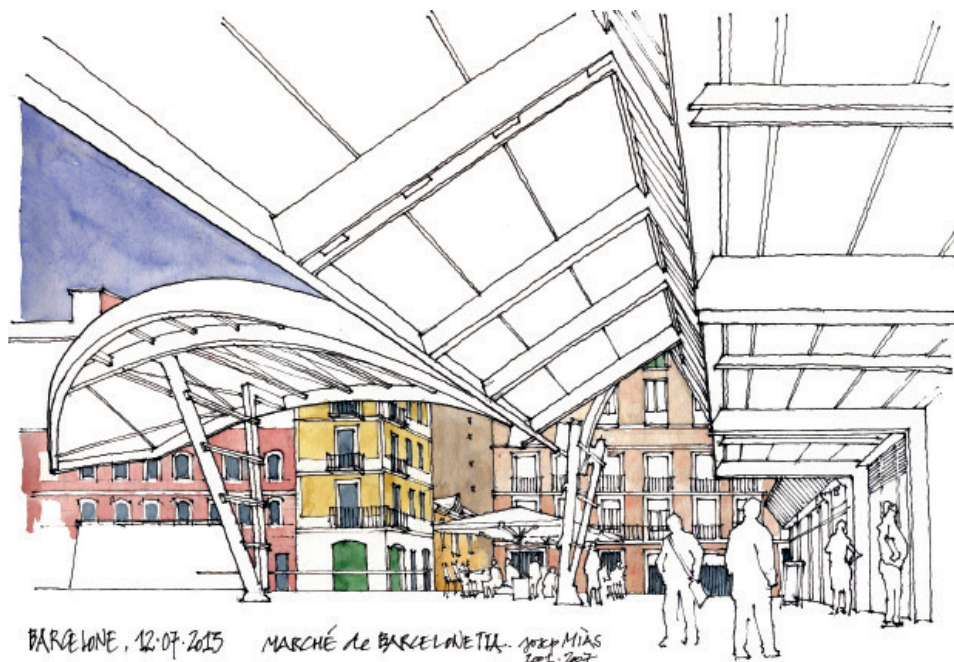
СЪОБРАЗНО ПРАВИЛАТА

Тази картина на Едуардо Бажек изобразява обект, малко по-сложен от простия куб. Приложими са обаче същите правила за перспективата с една убежна точка.

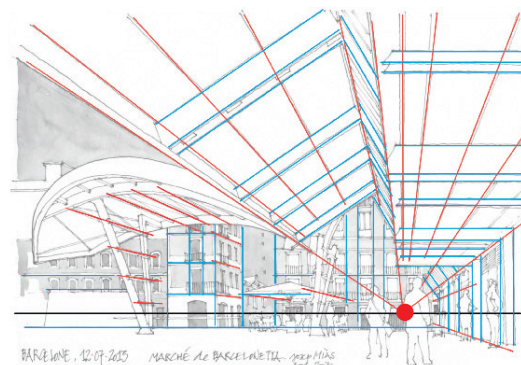

С помощта на линии на пресичане (червени) може да създадете проста структура на изображението. Тези пресичащи се линии преминават през същите точки на всяка структурна рамка, показана в синьо, която се състои от двойка колони и сводест таван.

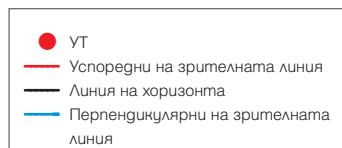

ПРОМЯНА НА НИВОТО НА ОЧИТЕ
 В тази картина на Жерар Мишел обектът е още по-сложен от предишния пример, но важат същите правила. Явно Жерар е седял, когато е рисувал тази картина, защото линията на хоризонта очевидно е по-ниско от нивото на очите на хората в композицията. Ако бе стоял прав, линията на хоризонта щеше да съвпада приблизително с нивото на очите им, а главите им щяха да са разположени хоризонтално една спрямо друга по тази линия.

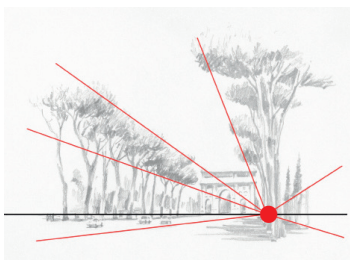
Всички линии, успоредни на зрителната линия на художника (в червено), се събират в една убежна точка, докато линиите, перпендикулярни на зрителната му линия (в синьо) не се пресичат. Каквито и да са – вертикални, хоризонтални или наклонени – сините линии не се събират в убежна точка, ако са перпендикулярни на зрителната линия.

ОПРОСТЯВАЙТЕ ФОРМИТЕ

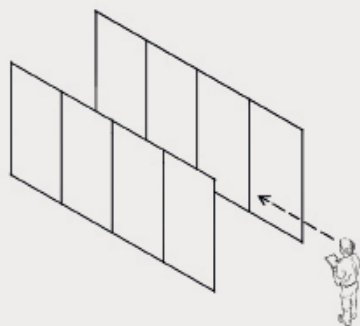
Пресичащите се линии при перспективата с една убежна точка могат да се видят и в изгледи, включващи растения. Тези пинии в Рим например са разположени по протежението на широка, права улица, водеща към Константиновата арка. Дърветата не са свършено линейни елементи, но може да използваме основните принципи на перспективата, за да ги разположим в картината. Представете си ги като страни на кубове (отсреща) и преценете как линиите се събират на хоризонта; не позволявайте сложната им форма да ви разсея или обърка.

Отбележете върховете на дърветата и местата, където от стволите се разклоняват по-малки клонове. Тези точки се свързват визуално в линии, пресичащи се в убежната точка.

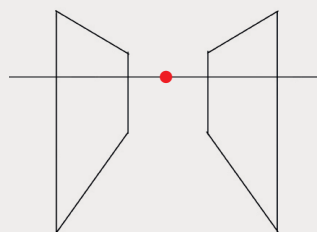

ПОДХОД КЪМ ПОВТАРЯЩИ СЕ ПЛОСКИ ЕЛЕМЕНТИ В ПЕЙЗАЖА

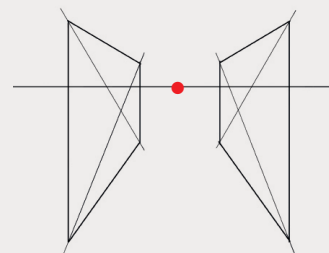
В много случаи се налага да разположите равномерно плоски „модули“ в перспектива. Ако в началото ги разложите на прости правоъгълни форми, с помощта на идеите от предишните страници и на някои прости геометрични стратегии ще разпределите правилно групирани повърхнини в изгледа. Тези стратегии са приложими и при перспектива с две и три убежни точки.

Представете си, че сте човекът от скицата, който гледа право между двата вертикални панела.

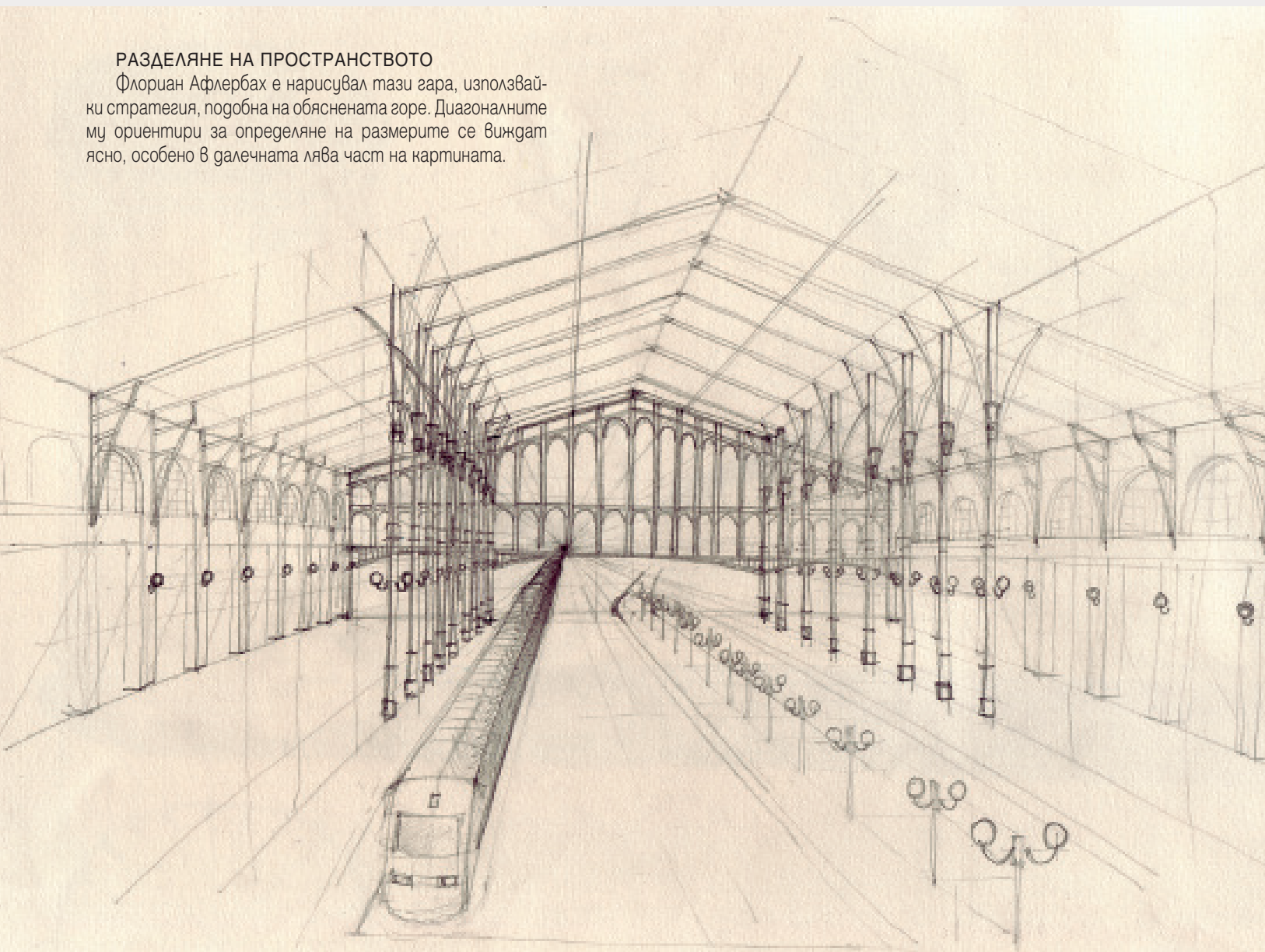
Лявата и дясната стена, взети в цялост, ще изглеждат както тук.

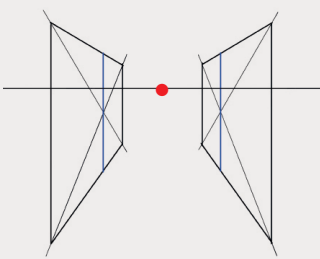

Сега очертайте диагонали, свързващи ъглите на всяка странична стена, за да определите централните точки на стенните повърхнини.

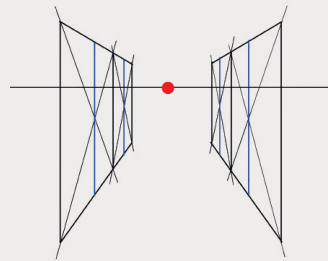
РАЗДЕЛЯНЕ НА ПРОСТРАНСТВОТО

Флориан Афлербах е нарисувал тази гара, използвайки стратегия, подобна на обяснената горе. Диагоналните му ориентири за определяне на размерите се виждат ясно, особено в далечната лява част на картината.

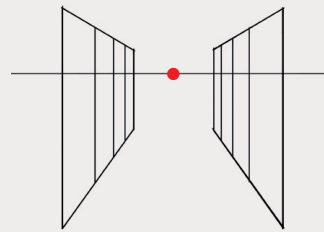

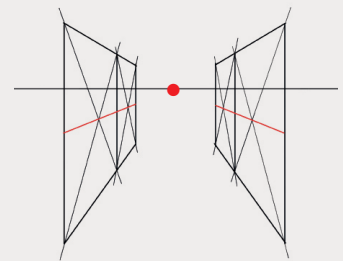
Очертайте вертикални линии през централните точки (сините линии).

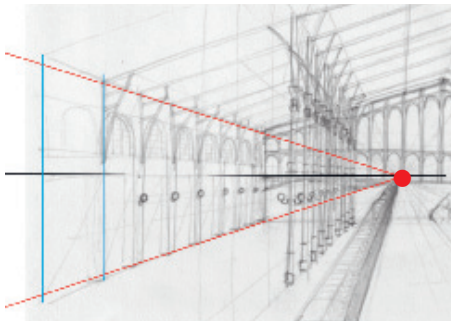
Тези разграфени повърхнини могат да бъдат разделени на още по-малки части. С леки помощни линии свържете ъгловите точки на повърхнината и после очертайте вертикална линия през точката, където помощните линии се пресичат.

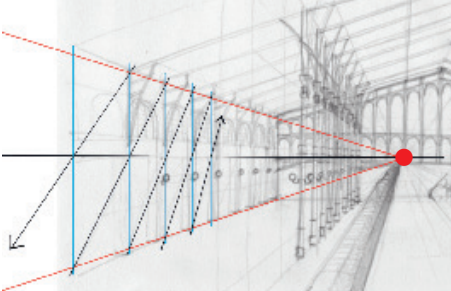
По този начин е лесно да изобразите точно всяка група плоски модули в изгледа.

Като очертаете линии от убежната точка през централните точки (червените линии), може също да разделите повърхнините по хоризонтали в пространството.

Първо очертайте линиите, пресичащи се в убежната точка (червените линии на тези диаграми) и линия по средата между тях (черната линия, която в този случай съвпада приблизително с линията на хоризонта). После очертайте две вертикални линии, използвайки измерване с молив (вж. стр. 15), за да определите разстоянието помежду им. По-лесно е да започнете от най-близките две линии, защото те ще бъдат на по-голямо разстояние една от друга в сравнение с останалите двойки вертикални линии в далечината.

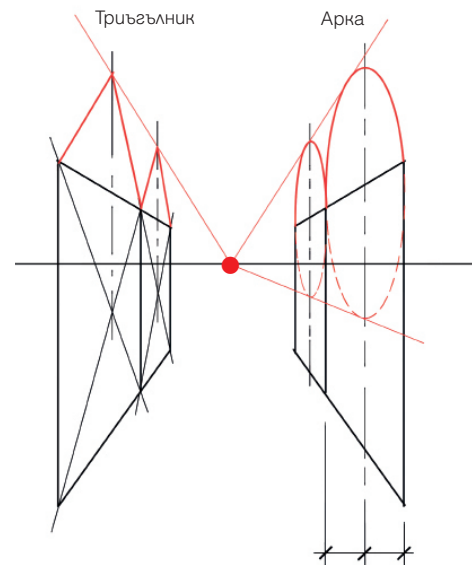

После очертайте помощен диагонал през пресечните точки на вертикалните линии и линиите, пресичащи се в убежната точка, за да определите къде да разположите следващата вертикална линия.

ДОБАВЯНЕ НА ВЪРХОВЕ

Откриването на центъра на правоъгълна повърхнина помага също и при разполагането на върховете на триъгълни фронтони. Просто изтеглете централната линия вертикално от мястото, където диагоналите се пресичат (горе вдясно). За съжаление, тази техника не

работи при изобразяване на арки. Погледнати в перспектива, овалните арки ще изглеждат като елипсоидни форми с една дълга и една къса ос. Ако арката е вертикална, дългата ос на елипсата е разположена приблизително по средата между вертикалните опори на арката (горе вдясно). Всъщност оста не е точно по средата между опорите, но е достатъчно близо, за да помогне при скициране, както показва този пример, нарисуван от Луис Руис (горе вляво).

Да я приложим

Независимо какво рисувате – класически уличен пейзаж, прецизен изглед на сграда или вътрешно пространство – перспективата с една убежна точка ще придатне на скицата или на картината ви усещане за динамика.

МАЛКАТА РУСИЯ

Нейтън Уолш • маслени бои върху платно • 170x225 см

► Този изглед на нюйоркска улица е фантастичен образец за въздействащата сила на перспективата с една убежна точка. Единствената убежна точка е поставена в самия център на композицията, а множеството събиращи се линии подчертават еднопосочността на изгледа. Всички линии, перпендикулярни на зрителната линия, са или вертикални (структурните опори на релсовия мост), или хоризонтални (напречните опори). В тази рамка художникът е нарисувал динамична градска сцена, където почти усещаме слънцето и шарената сянка и чуваме тропенето на влака, боботенето на автомобилите и хорската гълчава.

ЛЯТО В ГРАДА

Лиз Стийл • туш и акварели

◀ Когато рисувате градски пространства – улици и площи – линиите, където сградите се срещат със земята, обикновено остават под широк ъгъл, защото нивото на очите най-често е ниско в сравнение с височината на околните сгради. Често сме склонни да изобразяваме тези линии твърде стръмни, което създава впечатление, че наблюдаваме изгледа от зрителна точка високо над земята. Препоръчвам земната повърхност да се оставя сравнително плоска или „компресирана“, за да се противодейства на тази склонност.

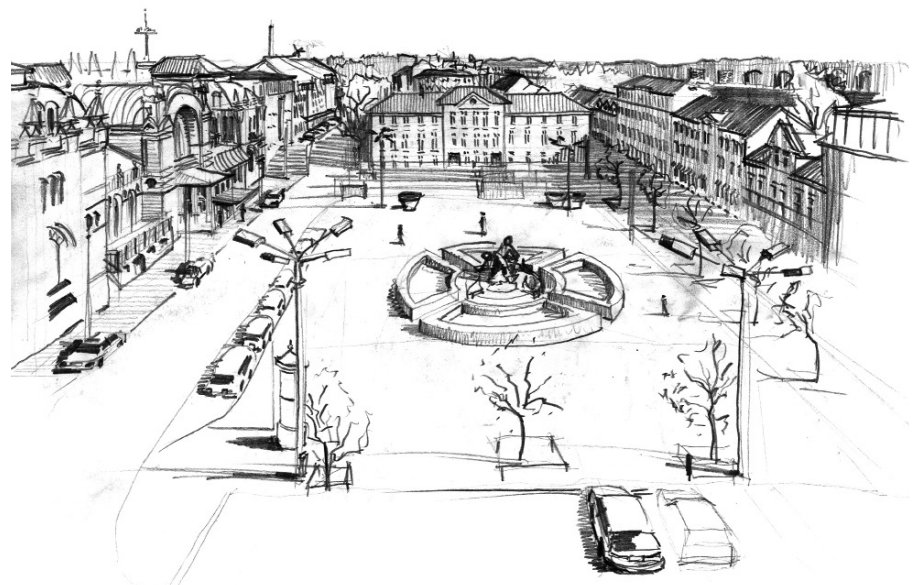

ШЕСТО АВЕНЮ, ЛАЧИН
Шари Блаукопф • акварели

◀ В този акварел има фини вариации на перспективата с една убежна точка, но главните елементи се събират в точка – близо до най-далечния автомобил в изгледа. Забележете как земната повърхност е сравнително компресирана, особено в пространството между двете коли. Редицата телеграфни стълбове са стожерът в композицията, макар че всички ръбове на съседните сгради също следват тази линия.

ГРАДСКИ ПЛОЩАД И УЛИЦА
Арно Хартман • молив

► Тези линии биха изглеждали по-стръмни единствено когато изобразяваният обект е много гребен или когато нивото на очите ви е много по-високо, отколкото ако сте застанали на земята. Ако сте в сграда – на първия, втория или дори четвъртия етаж, както е в случая с тази картина – линиите на земята ще се спускат по-грамотично, отколкото при типичен изглед.

ТРАМВАЙ В КАСЕЛ
Омар Хамарильо • акварел

◀ Този акварел подхожда много флуидно към перспективата с една убежна точка и все пак структурата на композицията е подсилена от стълбовете на лампите, повтарящите се вертикали на сградите вдясно и трамвая – включително жартиерите и релсите.

ДЕМОНСТРАЦИЯ

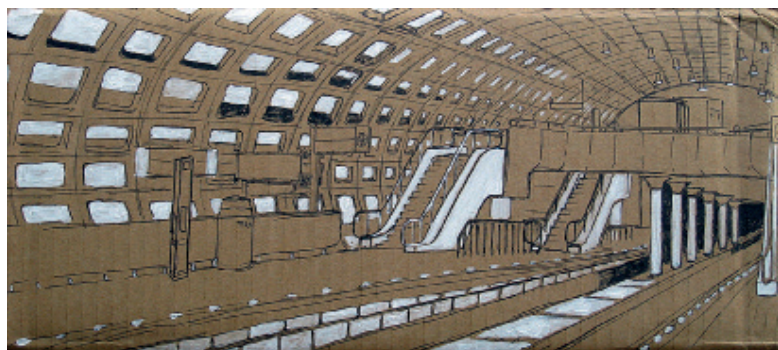
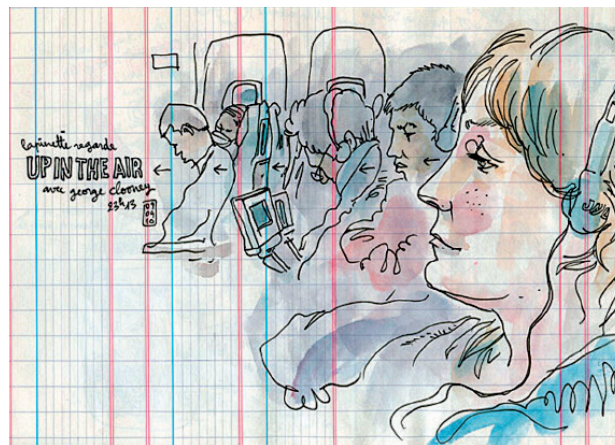
Кристина Курто • туш и маркери

▲ Червеното знаме добавя динамика в тази картина, използваща перспективата с една убежна точка. Художничката води окото на зрителя от едрата, ясна, детайлизирана фигура на преден план през все по-смаляващите се фигури в тълпата до дребния „провокатор“ в далечината.

ПЪТНИЦИ НА ДЪЛЪГ ПОЛЕТ

Лапин • молив и акварел

▼ Перспективата с една убежна точка може да се използва и при изобразяване на нелинейни обекти, макар че в тези случаи прецизността не е толкова стриктна. Това изображение на пътници в самолет изследва интересен начин, по който обектите се смаляват, отдалечавайки се от наблюдателя. Тук „обектите“ всъщност са хора в близък план; те не са разположени стриктно съобразно пресичащите се линии, но е полезно да ги очертаете, когато скицирате картината.

ВАШИНГТОНСКОТО МЕТРО

Кристиан Трибастон • туш

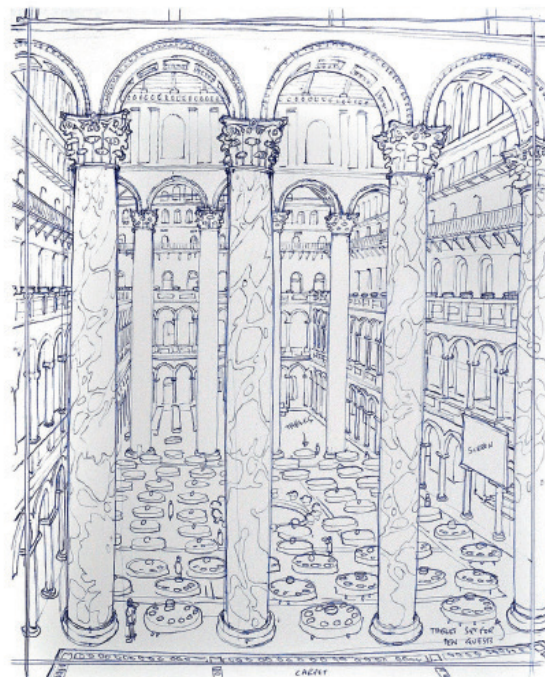
▲ Понякога ви се прииска да изобразите дълго вътрешно пространство както на тази рисунка на Вашингтонска метростанция. Ако поставите една убежна точка в средата на листа, ще подчертаете тунелната форма на пространството и ще се получи доста статичен изглед. Тук динамичната структура на сводестото помещение е подчертана, защото убежната точка е разположена в далечния десен край на листа.

НАЦИОНАЛЕН СТРОИТЕЛЕН МУЗЕЙ

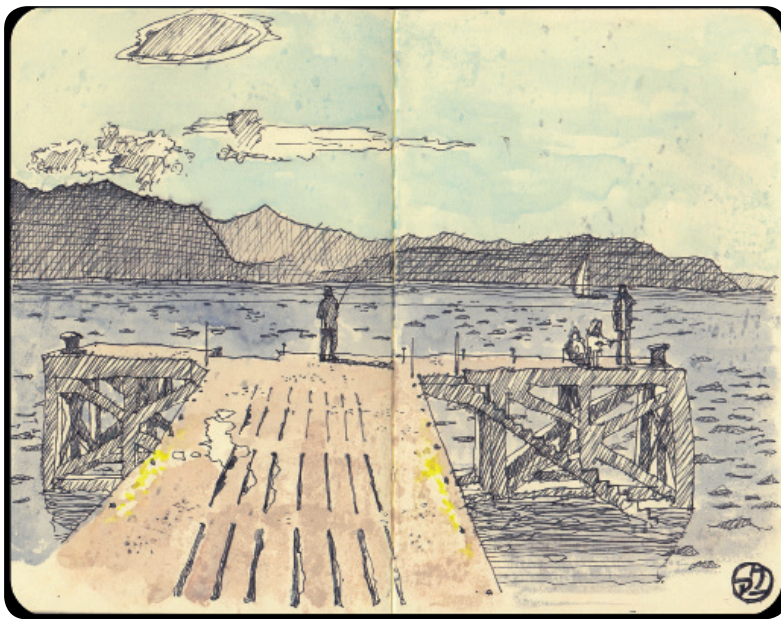
Ричард Джонсън • молив и туш

► Перспективата с една убежна точка е ефективен начин да се опростят много сложни обекти. Тази рисунка с туш на Националния строителен музей (Вашингтон) е добър пример с множеството повтарящи се арки, организирани по протежение на линии, пресичащи се вляво и вдясно.

ВЪТРЕШНИ ПРОСТРАНСТВА

ВОДНИ ПЕЙЗАЖИ

РИБОЛОВ НА КЕЯ

Стюарт Кър • туш и акварел

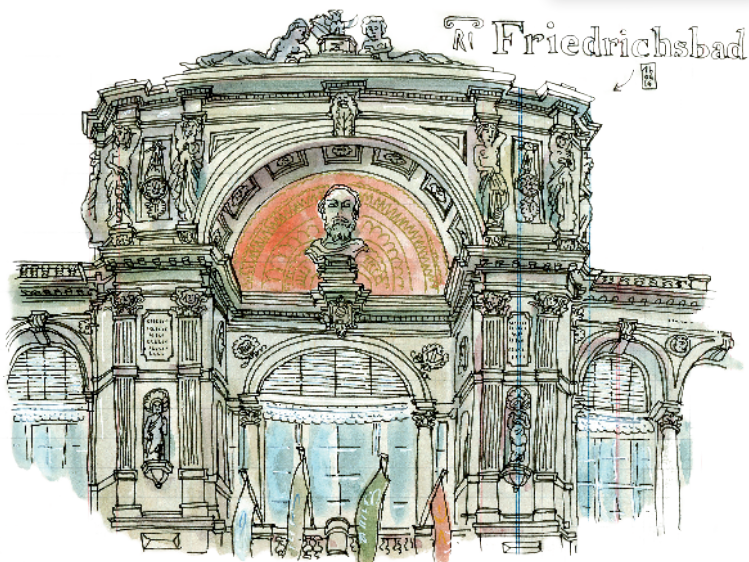
◀ Перспективата с една убежна точка е полезна при изобразяването на различни обекти – от тесни пространства до обширни изгледи като този пейзаж на Стюарт Кър. Разковничето при скициране на подобни композиции е да се вземе под внимание връзката между нивото на очите и елементите в изгледа. В картината на Стюарт нивото на очите съвпада отлично с хоризонта в далечината, като планините и небето са над нивото на очите, а всичко друго – под него.

ВЪНШЕН ИЗГЛЕД НА СГРАДИ

УЛОВЕНО ВЕЛИКОЛЕПИЕ

Лиз Стийл • туш и акварел

► Класическият изглед на обекта е подчертан от фронталната зрителна точка, която балансира композицията; само вътрешните стени на кулите и крилата „показват“ пресичащите се линии, насочени към централната убежна точка. Внушителността на сградата е подчертана допълнително от ниското ниво на хоризонта.

НАМИРАНЕ НА ДЪЛБОЧИНА

Лалин • молив и акварел

◀ Този фронтален изглед от близък план би напомнял плоска фасада, ако я нямаше дълбочината на арката с „отдалечаващи“ се корнизи. Забележете как външната арка е по-голяма от вътрешната покривна арка – това придава добра визуална дълбочина на структурата на сградата.